

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2025 m. gegužės 13 d. Nr. 21RE-400
(AG-290/06-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso ir Ingos Morkvėnienės (Komisijos posėdžio pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Asmuo R, dalyvaujant pareiškėjui advokato padėjėjui Asmuo J, atsakovės Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos įgaliotai atstovei Asmuo R,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu, naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (per vaizdo konferenciją), išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo advokato padėjėjo Asmuo J skundą atsakovei Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenys neskelbtini rašto „Dėl prašymo“ Nr. duomenys neskelbtini panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas advokato padėjėjas Asmuo J (toliau – ir pareiškėjas) skundu prašo Komisijos panaikinti Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir Tarnyba, AVNT) duomenys neskelbtini raštą „Dėl prašymo“ Nr. duomenys neskelbtini (toliau – ir Raštas) bei įpareigoti Tarnybą suteikti prašomą informaciją.

Pareiškėjas skunde nurodo, jog Kauno apygardos teismo 2016 m. liepos 15 d. nutartimi UAB „X“ iškelta bankroto byla, bankroto administratore paskirta UAB „B“. Kauno apygardos teismo 2016 m. gruodžio 28 d. nutartimi patvirtinti UAB „X“ kreditorių finansiniai reikalavimai, kurie buvo patikslinti vėlesnėmis teismo nutartimis. Kauno apygardos teismo 2018 m. gegužės 24 d. nutartimi iš BUAB „X“ administratoriaus pareigų atstatydinta UAB „B“ ir bankroto administratoriumi paskirtas Asmuo V. Kauno apygardos teismo 2020 m. vasario 27 d. nutartimi nutarta BUAB „X“ likviduoti dėl bankroto. Kauno apygardos teismo 2020 m. rugpjūčio 26 d. nutartimi iš BUAB „X“ administratoriaus pareigų atstatydas Asmuo V ir bankroto administratoriumi paskirtas Asmuo M. Asmuo E yra LUAB „X“ pirmos ir trečios eilės kreditorius, taip pat kartu yra ir LUAB „X“ savininkas, valdantis 100 proc. LUAB „X“ akcijų.

Asmuo E atstovas advokato padėjėjas Asmuo J kreipėsi į Tarnybą prašydamas pateikti nuo 2020 m. rugsėjo 4 d. iki šios dienos Tarnyboje gautus visus skundus, pareiškimus prašymus ir kitus kreipimusis dėl Asmuo M ir (ar) dėl UAB „X“, o taip pat visus Tarnybos raštus, sprendimus ir kitus dokumentus, kuriais buvo atsakyta į gautus skundus, pareiškimus, prašymus ar kitus kreipimusis. duomenys neskelbtini atsakymu „Dėl prašymo pateikti informaciją“ Nr. duomenys neskelbtini Tarnyba informavo, „kad Lietuvos Respublikos juridinių asmenų įstatyto 137 straipsnio 7 dalis nustato, kad trečiųjų šalių interesų apsaugai užtikrinti priežiūros institucijos paskirtos galiojančios poveikio priemonės yra viešai skelbiamos priežiūros institucijos interneto svetainėje, Nemokumo administratorių sąrašė, tad informacija apie AVNT priimtus sprendimus nemokumo administratoriaus Asmuo M atžvilgiu yra prieinama viešai ir ją galite matyti AVNT tinklapyje. Pažymime, kad iš esmės visus

skundus, pareiškimus, prašymus ir kitus kreipimusis dėl Asmuo M ir (ar) dėl UAB „X“ AVNT teikė Jūsų atstovaujamas pareiškėjas Asmuo E, UAB „X“ kreditorius ir savininkas, kuriam AVNT yra atsakiusi į visus pareiškimus bei skundus, todėl vadovaudamiesi LR teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 p., AVNT atsisako pateikti Jums dokumentus, kadangi tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tų pačių dokumentų, kurie jam jau buvo pateikti“ (Komisijos pastaba: tekstas netaisytas). Nesutikdamas su šiuo atsakymu, pareiškėjas jį apskundė Komisijai, kuri duomenys neskelbtini sprendimu administracinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini panaikino Tarnybos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl prašymo pateikti informaciją“ ir įpareigojo Tarnybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo duomenys neskelbtini d. prašymą. Tarnyba minėto sprendimo neskundė, tačiau taip pat nesiėmė jokių veiksmų sprendimą vykdyti. Tik po skambučio į Tarnybą ir pasiteiravimo, ar bus pateiktas koks nors atsakymas, pareiškėjui 2025 m. kovo 7 d. buvo išsiųstas skundžiamas Raštas, kuriuo, be kita ko, informuojama, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, prašomos informacijos ir duomenų kiekis reikalauja didelių darbo ir laiko sąnaudų, todėl atsisakė teikti prašomą informaciją ir duomenis; taip pat nurodė, kad dauguma skundų dėl Asmuo M ir (ar) dėl UAB „X“ yra teikęs Asmuo E ir atitinkamai gavęs atsakymus į juos, tuo tarpu kitų asmenų skundai, pareiškimai, prašymai bei AVNT priimti sprendimai pareiškėjui neteiktini dėl savo neviešo pobūdžio, nes tik asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, arba asmuo, kuris su skundu kreipėsi dėl kito asmens galimo teisių ar teisėtų interesų pažeidimo, turi teisę susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija. Paminėjo, kad prašyme nurodyta, jog „šiuo metu Asmuo E vertina, ar Tarnyba neturėtų būti su Asmuo M solidariu atsakovu dėl 889 943,02 Eur lėšų grąžinimo LUAB „X“, tačiau nenurodytas ryšys tarp prašomų dokumentų ir menamos solidarios atsakomybės. AVNT neturi duomenų apie tokio teismo ginčo pradėjimą, tačiau teismui pareikalavus, visą turimą informaciją teismui pateiks. Tarnyba nenurodė Rašto apskundimo tvarkos ir neatsakė į tai, ko buvo klausama. Pareiškėjas nekartoja jau išsamiai išdėstytų argumentų, nes šis klausimas (Tarnybos pareiga pateikti informaciją ir atsakyti tuo teisės pagrindu, kuriuo kreiptasi prašant informacijos, o ne savo pačios išsigalvotu) jau yra išspręstas Komisijos duomenys neskelbtini sprendimu administracinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini.

Pareiškėjo vertinimu, Tarnyba ir vėl trukdo jam ginti kliento teises – pirmiausia turi būti gauta informacija (kuria disponuoja išimtinai tik Tarnyba, nes jai yra pavestos būtent tokios funkcijos teisės aktais (Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymu (toliau – JANĮ)), ir tik tada bus galima spręsti dėl kreipimosi į teismą, tame tarpe ir tinkamo atsakovų skaičiaus nurodymo. Neturint informacijos, kurios prašoma iš Tarnybos, Pareiškėjo vertinimu, be trūkumų parengti procesinio dokumento nėra įmanoma.

Pareiškėjui nesuprantama, kodėl Raštas yra motyvuojamas Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymu (toliau – Teisės gauti informaciją įstatymas), nes šis įstatymas reglamentuoja visai kitus teisinius santykius. Pareiškėjas į Tarnybą kreipėsi vadovaudamasis Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymu (toliau – Advokatūros įstatymas). Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – KT) ne kartą yra konstatavęs, jog advokatas, vykdydamas savarankišką profesinę veiklą bei teikdamas teisinę pagalbą asmeniui, kurio teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, padeda įgyvendinti konstitucinę asmens teisę į teisminę gynybą, o asmens teisė turėti advokatą yra viena iš asmens teisės į teisminę gynybą veiksmingo įgyvendinimo sąlygų (žr., pvz., 2011 m. birželio 9 d., 2015 m. liepos 9 d. nutarimus). Iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos įtvirtintos teisės į gynybą, taip pat teisės turėti advokatą kyla įstatymų leidėjo pareiga įstatymais sukonkretinti, kaip įgyvendinama ši asmens konstitucinė teisė. Iš konstitucinės teisės į gynybą, taip pat teisės turėti advokatą kyla ir valstybės institucijų pareiga užtikrinti, kad galimybė įgyvendinti šias teises būtų reali (žr., pvz., 2001 m. vasario 12 d., 2011 m. birželio 9 d., 2019 m. kovo 1 d. nutarimus).

Vienas iš pagrindinių advokatų veiklos principų yra advokato veiklos laisvė ir nepriklausomumas (Advokatūros įstatymo 5 straipsnio 1 punktą). Advokato (šiuo atveju – advokato padėjėjo) pareiga yra padėti ir patarti klientui įvairiais teisės klausimais, tame tarpe kaip apsiginti teisminiame ginče. Atsižvelgiant į tai, advokatas (šiuo atveju – advokato padėjėjas) turi diskrecijos teisę savarankiškai

(nepriklausomai) nuspręsti, kokios apimties duomenys yra reikalingi siekiant užtikrinti kokybišką teisinių paslaugų teikimą. Tarnyba neturėjo jokio pagrindo pakartotinai, jau po Komisijos sprendimo, nepateikti advokato padėjėjui (pareiškėjui) duomenų ir tokiu būdu Tarnyba viršija jai teisės aktų priskirtą kompetenciją be realaus teisinio pagrindo ar motyvų kvestionuodama advokato padėjėjo diskreciją pasirinkti kokią apimtį konkreti informacija yra būtina, siekiant kaip įmanoma geriau atstovauti ir apginti klientą teisme, kas yra visiškai nesuderinama su advokato (advokato padėjėjo) teisiniu statusu ir pažeidžia advokato (advokato padėjėjo) veiklos laisvės ir nepriklausomumo principą. Šie argumentai negali būti Tarnybai nežinomi, nes iš esmės analogiškai advokatų skundai dėl informacijos gavimo iš valstybinių institucijų jau yra ne kartą tenkinti tiek Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) (2022 m. spalio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-649-968/2022; 2023 m. liepos 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1151-1047/2023), tiek ir Komisijos (2023 m. spalio sprendimas Nr. 21RE- (AG-682/05-2023)).

Komisijos posėdyje pareiškėjas palaikė skundo reikalavimus ir prašė skundą tenkinti. Atsikirsdamas į atsakovės atsiliepimo argumentus, kad pareiškėjo prašymas nemotyvuotas, papildomai paaiškino, kad duomenys neskelbtini prašymas išsamus ir, be kita ko, nurodytas teisinis pagrindas dėl asmens duomenų gavimo – 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 6 straipsnio 1 dalies c punktas.

Atsakovė prašo Komisijos pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaiškino, jog nekvestionuoja Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punkto, reglamentuojančio advokato teises, tačiau pažymi, kad advokato kreipimesi turi būti pateikti duomenys, įrodantys prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu. Advokatui, kuris nepagrindžia, kad prašoma informacija, duomenys, dokumentai ar jų nuorašai yra reikalingi teisinėms paslaugoms teikti, motyvuotai atsisakoma juos pateikti. Institucija, gavusi advokato prašymą dėl duomenų teikimo, turi vertinti tiek prašomų duomenų apimties proporcingumą siekiamam tikslui, tiek duomenų rinkimo (naudojimo) tikslą, prašomų duomenų apimtį ir ryšį su teisinių paslaugų teikimu. AVNT šiuo konkrečiu atveju tik gali spėti, kad minėti duomenys buvo reikalingi, siekiant atstatyti nemokumo administratorių Asmuo M, tačiau jau prašymo pateikimo AVNT metu, ginčas vyko teisme ir galutinai buvo išspręstas Lietuvos Respublikos apeliacinio teismo 2025 m. vasario 28 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-242-798/2025. Advokato padėjėjo prašymas buvo vertinamas kaip nemotyvuotas bei abstraktus pobūdžio, kitaip tariant, prašyme nebuvo nurodyta konkrečių aplinkybių, pagrindžiančių dokumentų pateikimo būtinumą, ir nebuvo aiškiai išdėstyta, kaip šie dokumentai yra susiję su advokato teikiamomis teisinėmis paslaugomis.

Komisijos posėdyje atsakovės įgaliota atstovė palaikė AVNT poziciją, išdėstyta atsiliepime, ir prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Papildomai paaiškino, kad atsakovė vertina ne tik teisinį pagrindą, pareiškėjas prašo 4 metų dokumentų dėl nemokumo administratoriaus Asmuo M. Skundžiamame Rašte nurodymas, kad atitinkami dokumentai pareiškėjui neteiktini dėl jų neviešo pobūdžio, reiškia, kad atsisakoma teikti dėl asmens duomenų apsaugos.

Skundas tenkintinas iš dalies

Asmuo E atstovas advokato padėjėjas Asmuo J, vadovaudamasis Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punktu, duomenys neskelbtini prašymu kreipėsi į Tarnybą (prašymo kopija siūsta ir Seimo antikorupeijos komisijos pirmininkui Asmuo S), be kita ko, prašydamas pateikti nuo duomenys neskelbtini iki „šios dienos“ Tarnybos gautus visus skundus, pareiškimus, prašymus ar kitus kreipimusis dėl Asmuo M ir (ar) dėl UAB „X“, o taip pat visus Tarnybos raštus, sprendimus ar kitus dokumentus, kuriais buvo atsakyta į gautus skundus, pareiškimus, prašymus ar kitus kreipimusis iki informacijos pagal šį prašymą pateikimo dienos. Prie prašymo pridėjo atstovavimo dokumentus: duomenys

neskelbtini atstovavimo sutartį, advokato Asmuo S duomenys neskelbtini sutikimą dėl advokato padėjėjo atstovavimo bei Lietuvos advokatūros duomenys neskelbtini pažymą Nr. 329 dėl vienerių metų ataskaitos patvirtinimo.

Tarnyba duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini, „Dėl prašymo pateikti informaciją“ nurodė, kad pagal JANĮ 137 straipsnio 7 dalį trečiųjų šalių interesų apsaugai užtikrinti priežiūros institucijos paskirtos galiojančios poveikio priemonės yra viešai skelbiamos priežiūros institucijos interneto svetainėje, Nemokumo administratorių sąrašė, tad informacija apie Tarnybos priimtus sprendimus nemokumo administratoriaus Asmuo M atžvilgiu yra prieinama viešai ir ją galima matyti Tarnybos tinklapyje. Iš esmės visus skundus, pareiškimus, prašymus ir kitus kreipimusis dėl Asmuo M ir (ar) dėl UAB „X“ Tarnybai teikė Asmuo E, kuriam Tarnyba yra atsakiusi į visus pareiškimus bei skundus, todėl vadovaudamasi Teisės gauti informaciją įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punktu, atsisakė pateikti dokumentus, kadangi tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tų pačių dokumentų, kurie jam jau buvo pateikti.

Asmuo E duomenys neskelbtini skundu (reg. Nr. duomenys neskelbtini) kreipėsi į Komisiją, prašė panaikinti Tarnybos duomenys neskelbtini raštą Nr. duomenys neskelbtini ir įpareigoti Tarnybą suteikti prašomą informaciją.

Komisija, išnagrinėjusi duomenys neskelbtini skundą, duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini panaikino Tarnybos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini ir įpareigojo Tarnybą iš naujo išnagrinėti advokato padėjėjo Asmuo J duomenys neskelbtini prašymą.

Tarnyba duomenys neskelbtini raštu „Dėl prašymo“ Nr. duomenys neskelbtini informavo pareiškėją, jog, vykdydama Komisijos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini, iš naujo išnagrinėjo pareiškėjo duomenys neskelbtini prašymą. Nurodė, kad vadovaujantis Teisės gauti informaciją įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi „iš institucijos ir valstybės valdomo subjekto negali būti reikalaujama tvarkyti duomenis vien dėl to, kad pareiškėjas galėtų juos pakartotinai naudoti, arba pritaikyti duomenų turinį ir (arba) formatą pareiškėjų poreikiams, jeigu tai būtų susiję su institucijos ir valstybės valdomo subjekto neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis“. Paaiškino, kad pareiškėjo prašomos informacijos ir duomenų kiekis akivaizdžiai reikalauja didelių darbo ir laiko sąnaudų, todėl AVNT prašomos informacijos ir duomenų neteiks, tuo labiau, kad dauguma skundų dėl Asmuo M ir (ar) dėl UAB „X“ yra teikęs pareiškėjo atstovaujamas asmuo ir atitinkamai gavęs atsakymus į juos, tuo tarpu kitų asmenų skundai, pareiškimai, prašymai bei AVNT priimti sprendimai pareiškėjui neteiktini vien dėl savo neviešo pobūdžio, nes tik asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, arba asmuo, kuris su skundu kreipėsi dėl kito asmens galimo teisių ar teisėtų interesų pažeidimo turi teisę susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija. Nurodė, kad duomenys neskelbtini prašyme nurodyta, kad „šiuo metu Asmuo E vertina, ar Tarnyba neturėtų būti su Asmuo M solidariu atsakovu dėl 889 943,02 Eur lėšų grąžinimo LUAB „X“, tačiau nenurodytas ryšys tarp prašomų dokumentų ir menamos solidarios atsakomybės. Tarnyba neturi duomenų apie tokio teismo ginčo pradėjimą, tačiau teismui pareikalavus, visą turimą informaciją teismui pateiks.

Ginčas kilo dėl Rašto, pateikto vykdant Komisijos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini ir atsakant pareiškėjui į duomenys neskelbtini prašymą, teisėtumo.

Bylos medžiaga patvirtina, kad tarp šalių yra susiklostę tęstiniai teisiniai santykiai. Pareiškėjas, būdamas Asmuo E atstovu, vadovaudamasis Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punktu, duomenys neskelbtini prašymu kreipėsi į Tarnybą, prašydamas pateikti institucijos turimą informaciją. Tarnybai duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini atsisakius pateikti prašomą informaciją, pareiškėjas šį sprendimą apskundė Komisijai, kuri duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini minėtą Tarnybos sprendimą panaikino ir įpareigojo atsakovę iš naujo išnagrinėti advokato padėjėjo Asmuo J duomenys neskelbtini prašymą.

Sprendime Komisija vertino, kad pareiškėjas turėjo teisę prašyti Tarnybos pateikti dokumentus, reikalingus teisinių paslaugų teikimui; pripažino, kad Tarnybos teiginys, jog „<...> iš esmės visus skundus <...> teikė Jūsų atstovaujamas pareiškėjas <...>“ nėra konkretus ir aiškus; kad Tarnyba nepateikė jokių argumentų apie prašomos informacijos dėl kitų asmenų skundų, pareiškimų, prašymų ar

kitų kreipimusi, susijusių su Asmuo M bei UAB „X“, pateikimą arba atsisakymą šią informaciją pateikti. Be to, Tarnyba neįvardijo konkrečių raštų (jų registracijos datų bei numerių) ar skundų (pareiškimų), į kuriuos, kaip nurodė, yra atsakiusi Asmuo E. Komisija taip pat akcentavo, kad atsisakydama suteikti prašomą informaciją, Tarnyba nenurodė Advokatūros įstatyme įtvirtintų pagrindų, kuriais vadovaujantis pareiškėjas tokios informacijos negalėtų gauti. Skundžiamas Raštas priimtas vykdant minėtą Komisijos sprendimą, todėl šiuo atveju vertintina, ar Tarnyba pašalino Komisijos duomenys neskelbtini sprendime nustatytus Tarnybos atsisakymo pateikti informaciją trūkumus ir tinkamai motyvavo atsakymą.

Asmenų teisės gauti informaciją iš viešojo administravimo subjektų įgyvendinimas išsamiau detalizuojamas Teisės gauti informaciją įstatyme, kuris numato viešojo administravimo subjektams bendrą pareigą teikti duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas. Teisės gauti informaciją įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad duomenys – tai užfiksuota informacija apie institucijos ar valstybės valdomo subjekto veiklą ar jos dalis, neatsižvelgiant į jos pateikimo būdą, formą (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašas) ir laikmeną, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus duomenis ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis. Institucijos ir valstybės valdomi subjektai privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus (4 straipsnio 1 dalis). Iš institucijos ir valstybės valdomo subjekto negali būti reikalaujama tvarkyti duomenis vien dėl to, kad pareiškėjas galėtų juos pakartotinai naudoti, arba pritaikyti duomenų turinį ir (arba) formatą pareiškėjų poreikiams, jeigu tai būtų susiję su institucijos ir valstybės valdomo subjekto neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis (14 straipsnio 2 dalis). Visgi pagal aptariamo įstatymo 2 straipsnio 2 dalį, šis Teisės gauti informaciją įstatymas nėra taikomas, be kita ko, duomenims, kurių teikimą riboja įstatymai ar jais vadovaujantis priimti kiti norminiai teisės aktai, taip pat kai pareiškėjai turi pagrįsti prašomų duomenų panaudojimo tikslą (4 punktas); duomenims, prie kurių prieiga pagal nustatytą tvarką neleidžiama arba ribojama dėl asmens duomenų apsaugos, taip pat duomenų, kurių teikimas nėra draudžiamas, daliai, kurią sudaro asmens duomenys, kurių pakartotinis naudojimas pažeistų asmens teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą pagal Europos Sąjungos ar nacionalinę teisę dėl asmens duomenų apsaugos (6 punktas). Teisės gauti informaciją įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu ir kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą. Pagal Teisės gauti informaciją įstatymo 14 straipsnio 3 dalį, jeigu pareiškėjas prašo duomenų, kurių tam tikrą dalį sudaro duomenys, nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, teikiama tik ta duomenų dalis, kuri nėra nurodyta šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje.

Advokatų veiklos sąlygas bei tvarką reglamentuoja Advokatūros įstatymas (1 straipsnio 1 dalis). Advokato padėjėjas yra fizinis asmuo, kuris šio Įstatymo nustatyta tvarka yra įrašytas į Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą ir rengiasi advokato veiklai (34 straipsnio 1 dalis). Advokato padėjėjas turi visas šiame Įstatyme nustatytas advokato teises ir pareigas, išskyrus narystę Lietuvos advokatūroje bei proceso įstatymuose nustatytus apribojimus. Advokato padėjėjas turi teisę atstovauti kliento interesams teismuose tik tuo atveju, kai yra rašytinis advokato (praktikos vadovo) leidimas atstovauti konkrečioje byloje, o atstovauti kitose institucijose – rašytiniu advokato (praktikos vadovo) sutikimu. Advokato padėjėjas gali atstovauti tik pirmosios instancijos teismuose ir tik po to, kai Lietuvos advokatūra patvirtina jo vienu metų praktikos atlikimo ataskaitą (34 straipsnio 2 dalis). Šio įstatymo 44 straipsniu nustatyta, kad advokatas, vykdydamas advokato veiklą, turi teisę: gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, taip pat informacinių sistemų, kurios suprantamos taip, kaip apibrėžiamos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, (toliau – informacinės sistemos) jų turimą ar tvarkomą ir teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją, duomenis (įskaitant specialių kategorijų asmens duomenis), dokumentus, jų nuorašus. Advokato kreipimesi turi būti pateikti

duomenys, įrodantys prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu. Advokatui, kuris nepagrindžia, kad prašoma informacija, duomenys, dokumentai ar jų nuorašai yra reikalingi teisinėms paslaugoms teikti, motyvuotai atsisakoma juos pateikti (1 punktą).

LVAT yra pažymėjęs, kad remiantis Advokatūros įstatymo 44 straipsniu, advokatas, vykdydamas advokato veiklą, turi teisę savarankiškai rinkti teisinėms paslaugoms teikti reikalingus duomenis, kuriuos advokatas gali gauti nesinaudodamas procesinėmis prievartos priemonėmis, t. y. gauti iš asmenų reikalingus dokumentus ar jų nuorašus, ar kitokią teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją (žr., pvz., LVAT 2010 m. lapkričio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A525-1379/2010).

Nagrinėjamoju atveju į Tarnybą su prašymu pateikti informaciją kreipėsi specialus subjektas – advokato padėjėjas, turintis visas Advokatūros įstatyme nustatytas advokato teises ir pareigas, išskyrus narystę Lietuvos advokatūroje bei proceso įstatymuose nustatytus apribojimus (Advokatūros įstatymo 34 straipsnio 2 dalis). Prašymas grindžiamas Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punktu, taigi Tarnyba, atsakydama į 2024 m. rugsėjo 26 d. prašymą, turėjo Raštą motyvuoti Advokatūros įstatymo nuostatomis. Tokią išvadą padarė ir Komisija 2025 m. sausio 2 d. sprendime Nr. 21RE-3.

Skundžiamu Raštu pakartotinai atsisakyta pateikti pareiškėjo prašomą informaciją, motyvuojant Teisės gauti informaciją įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, nurodant, kad prašomos informacijos ir duomenų kiekis reikalauja didelių darbo ir laiko sąnaudų. Tarnybos Rašte nėra atliktas vertinimas ir motyvuota, ar visi prašomi duomenys patenka į Teisės gauti informaciją įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 4 ar 6 punktų reglamentavimo apimtį (kai šis įstatymas apskritai netaikomas) ar tik jų dalis, taip pat Rašte konkrečiai neapibrėžtas prašomos pateikti informacijos kiekis, nenurodyta, kokios tiksliai apimties yra prašoma pateikti informacija, kurią atsakovė atsisako pateikti pareiškėjui. Rašte tik formaliai nurodyta, kad tai, ką pateikti prašo pareiškėjas, reikalauja didelių darbo ir laiko sąnaudų. Pažymėtina, kad Tarnyba yra viešojo administravimo subjektas, todėl jai privalomai taikomos VAI nuostatos.

Visi viešojo administravimo subjektai (taip pat ir Tarnyba) savo veikloje vadovaujasi VAI 3 straipsnyje nustatytais viešojo administravimo principais, įskaitant ir įstatymo viršenybės principu, be kita ko, reiškiančiu, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (4 punktą); išsamumo principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (5 punktą).

VAI 2 straipsnio 5 dalyje apibrėžta, kad administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Administracinio sprendimo turiniui reikalavimai reglamentuoti VAI 10 straipsnio 5 dalyje – administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktą); administracinio sprendimo motyvai (6 punktą), administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką (7 punktą).

LVAT yra pažymėjęs, kad minėtos VAI nuostatos reiškia, jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022; 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-822-1440/2014; 2012 m. sausio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-35/2012, kt.).

Šiuo atveju Tarnyba formaliai pasisakė dėl prašomos pateikti informacijos kiekio, todėl atsisakymo pateikti informaciją šiuo pagrindu negalima laikyti motyvuotu, aiškiu ir išsamiu.

Kitas Rašte pateiktas argumentas, jog „<... dauguma skundų dėl Asmuo M ir (ar) dėl UAB „X“ yra teikęs Jūsų atstovaujamas pareiškėjas ir atitinkamai gavęs atsakymus į juos ...>“. Komisija atkreipia Tarnybos dėmesį, jog Komisijos duomenys neskelbtini sprendime Nr. duomenys neskelbtini buvo nurodyta, kad toks Tarnybos teiginys nėra konkretus, suprantamas ir aiškus, t. y. neaišku ar absoliučiai visi skundai, pareiškimai, prašymai ar kiti kreipimaisi dėl Asmuo M ir (ar) dėl UAB „X“ pateikti tik pareiškėjo, ar tik absoliuti dauguma, bet ne visi.

Rašte taip pat nurodyta, kad „<...kitų asmenų skundai, pareiškimai, prašymai bei AVNT priimti sprendimai Jums neteiktini vien dėl savo neviešo pobūdžio ...>“. Vadovaujantis VAI 10 straipsnio 5 dalimi bei LVAT praktika, darytina išvada, kad viešojo administravimo subjekto priimamas administracinis sprendimas privalo būti motyvuotas, išsamus ir aiškus, jame turi būti nurodytas sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas. Šiuo atveju nurodymas Rašte, kad kitų asmenų skundai ir prašymai bei Tarnybos priimti sprendimai dėl jų neteiktini dėl neviešo pobūdžio, nelaikytinas pakankamu, nes nenurodytas tokio argumento teisinis pagrindas.

Remiantis atsakovės atstovės paaiškinimais Komisijos posėdyje, šiuo atveju, neteikdama duomenų dėl neviešo pobūdžio, atsakovė tai norėjo pagrįsti siekiu nepažeisti duomenų subjektų teisių, užtikrinti asmens duomenų apsaugą. Pažymėtina, jog Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (atliekanti Bendrajame duomenų apsaugos reglamente nustatytas priežiūros institucijos užduotis ir stebinti, kaip taikomas šis reglamentas (Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 7 straipsnio 1 dalis, 12 straipsnio 1 dalis)) jos interneto svetainėje yra viešai paskelbusi Prašymų dėl asmens duomenų teikimo vertinimo gaires (toliau – Gairės), kurių skyriuje „Asmens duomenų teikimas advokatams“ skelbiama, jog institucija, gavusi advokato prašymą dėl asmens duomenų teikimo, turi vertinti tiek prašomų duomenų apimtį proporcingumą siekiamam tikslui, tiek asmens duomenų rinkimo (naudojimo) tikslą, prašomų asmens duomenų apimtį ir ryšį su teisinių paslaugų teikimu. Taip pat Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija Gairėse nurodžiusi, jog advokatai, teikdami prašymą dėl asmens duomenų gavimo, turi nurodyti: 1) asmens duomenų tvarkymo tikslą (įskaitant trumpą faktinių aplinkybių, kuriomis grindžiamas duomenų gavimas, aprašymą); 2) asmens duomenų gavimo teisinį pagrindą (Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 ar 2 punktas) ir bent viena iš asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlygų, įtvirtintų Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 6 straipsnio 1 dalies a, b, c, f punktuose ir (arba) Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 9 straipsnio 2 dalies a, f punktuose; 3) prašomų pateikti asmens duomenų apimtį, t. y., kokie konkrečiai asmens duomenys yra būtini asmens duomenų tvarkymo tikslui pasiekti ir kuo grindžiamas jų teikimo šiuo tikslu būtinumas; 4) duomenis, įrodančius prašomų pateikti asmens duomenų ryšį su advokato teisinių paslaugų teikimu. Šios inspekcijos vertinimu, pateiktu Gairėse, advokatui pateikus tinkamą prašymą, kuris atitinka teisės aktuose ir teismų praktikoje keliamus reikalavimus, informacija jiems neturėtų būti nepagrįstai neteikiama.

Advokatų teisė gauti informaciją yra viena pagrindinių jų teisių, o atsižvelgiant į advokatų teisinio statuso ypatumus – jų diskreciją savarankiškai (nepriklausomai) nuspręsti dėl teisinių paslaugų teikimo apimtį, dėl duomenų reikalingumo, idant jų teikiamos teisinės paslaugos maksimaliai atitiktų atstovaujamo asmens teises ir (arba) teisėtus interesus, valstybės ir savivaldybių institucijos privalo tinkamai motyvuoti atsisakymą pateikti informaciją ar duomenis. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad atsakovas turi teisę motyvuotai atsisakyti tokius duomenis pateikti tik tuo atveju, jei advokatas nepagrindžia jų reikalingumo, t. y. jų ryšio su teisinių paslaugų teikimu (šiuo aspektu mutatis mutandis (pakeitus tai, kas keistina) žr., pvz., LVAT 2022 m. spalio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-649-968/2022).

Nagrinėjamu atveju atsakovė tik atsiliepime Komisijai nurodė, kad advokato padėjėjo prašymas buvo vertinamas kaip nemotyvuotas bei abstraktus pobūdžio, kitaip tariant, prašyme nebuvo nurodyta konkrečių aplinkybių, pagrindžiančių dokumentų pateikimo būtinumą, ir nebuvo aiškiai išdėstyta, kaip šie dokumentai yra susiję su advokato teikiamomis teisinėmis paslaugomis.

Tokia situacija, kai skundžiamo akto motyvai sužinomi jau ginčo metu iš procesinio dokumento turinio ar šalies paaiškinimų posėdyje, yra įvertinta LVAT praktikoje. Ginčijamo individualaus administracinio sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir

nedaro įtakos nemotyvuoto viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumui (žr., pvz., LVAT 2013 m. birželio 13 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-940/2013; 2015 m. kovo 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1536-662/2015). Individualaus administracinio akto motyvų nenurodymas pačiame akte ir jų papildymas ginčą nagrinėjant teisme iš principo nėra toleruotini, kadangi kliudo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo (žr., pvz., LVAT 2023 m. lapkričio 15 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1328-629/2023). LVAT praktikoje taip pat ne kartą konstatuota, jog motyvai dėl priimto administracinio akto privalo būti išdėstyti priimtame akte, nes viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga motyvuoti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta teisingumą vykdančiai institucijai (žr., pvz., 2014 m. kovo 25 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-34/2014; kt.). Administracinis teismas paprastai negali perimti viešojo administravimo institucijos funkcijų ir priimti sprendimą, priskirtiną viešojo administravimo institucijos kompetencijai, pagal teismo sprendimo priėmimo metu egzistuojančią situaciją, nes tai galėtų pažeisti konstitucinį valdžių padalijimo principą (žr. 2016 m. gruodžio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1742-261/2016; 2018 m. gegužės 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1065-520/2018; kt.).

Atsakovės Rašte taip pat nurodoma, kad pareiškėjas nenurodė ryšio tarp prašomų dokumentų ir menamos solidarios Tarnybos ir Asmuo M atsakomybės. Pažymėtina, kad pagal Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 1 punktą, advokato (šiuo atveju advokato padėjėjo) kreipimesi turi būti pateikti duomenys, įrodantys prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu. T. y. šioje nuostatoje reikalaujama įrodyti prašomų pateikti duomenų ir teikiamų teisinių paslaugų ryšį, bet ne atliekamų teisinių veiksmų ryšį.

Dar daugiau, Tarnybai Rašte nurodžius, kad teismo pareikalavimu visą jos turimą informaciją teismui Tarnyba pateiktų, atkreiptinas dėmesys, jog LVAT praktikoje išaiškinta, jog, gavus advokato paaiškinimą bei akivaizdžius įrodymus, kad prašomi pateikti duomenys yra reikalingi teisinių paslaugų teikimui, atlikinėti papildomus tyrimus (iš advokato ir (arba) jo kliento reikalauti papildomų paaiškinimų, dokumentų ir pan.), inter alia (be kita ko) dėl advokato kliento teisės gauti konkrečią teisinę paslaugą, arba kvestionuojant advokato diskreciją pasirinkti konkrečias priemones kaip ir (arba) kokia apimtimi konkreti teisinė paslauga turėtų būti teikiama, būtų nesuderinamas su advokato teisiniu statusu. Tokiu būdu būtų pažeistas advokato veiklos laisvės ir nepriklausomumo, principas (Advokatūros įstatymo 5 straipsnio 1 punktas) (žr., pvz., LVAT 2022 m. spalio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-649-968/2022).

Pažymėtina, kad advokatas, vykdydamas advokato veiklą, turi teisę savarankiškai rinkti teisinėms paslaugoms teikti reikalingus duomenis, kuriuos advokatas gali gauti nesinaudodamas procesinėmis prievartos priemonėmis, t. y. gauti iš asmenų reikalingus dokumentus ar jų nuorašus, ar kitokią teisinėms paslaugoms teikti reikalingą informaciją (Advokatūros įstatymo 44 straipsnio 2 punktas). Pareiškėjui Advokatūros įstatymas suteikia teisę pasirinkti tam tikrą įrodymų rinkimo būdą, todėl nepagrįsti atsakovės Rašto teiginiai, susiję su galimybe teismo iniciatyva, esant būtinybei, išsireikalauti reikalingus duomenis iš atsakovės.

Įvertinusi nustatytas aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, Komisija prieina prie išvados, jog skundžiamas Tarnybos Raštas yra neišsamus, nemotyvuotas, neatitinkantis aukščiau nurodytų teisės aktų nuostatų, todėl naikintinas kaip nepagrįstas.

Taigi, išsamius atsisakymo teikti informaciją ir (ar) duomenis motyvus Tarnyba privalėjo nurodyti skundžiamame Rašte, tuo tarpu, aplinkybė, kad jie papildomai nurodyti atsiliepime ar Komisijos posėdyje, negali turėti įtakos Rašto teisėtumui. Atitinkamai, Komisija šioje byloje nevertina, ar atsiliepime nurodyti motyvai yra pakankami (pagrįsti) ir iš esmės nesprendžia dėl pareiškėjo teisės gauti duomenys neskelbtini prašymu prašomą informaciją, duomenis. Tokį išsamų vertinimą, visų pirma, turi atlikti Tarnyba, todėl skundo išvestinis reikalavimas dėl Tarnybos įpareigojimo suteikti pareiškėjui duomenys neskelbtini prašymu prašomą informaciją yra tenkinamas iš dalies, įpareigojant Tarnybą dėl šios pareiškėjo, kaip advokato padėjėjo, prašomos informacijos ir (ar) duomenų per Komisijos nustatytą laiką pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą (pateikti prašomą informaciją ir (ar) duomenis arba nurodyti išsamius jų neteikimo motyvus).

Komisijai, panaikinus Raštą, kuriuo advokato padėjėjui atsisakyta suteikti jo duomenys neskelbtini prašymu prašytą informaciją ir (ar) duomenis, atkuriama iki šio Rašto buvusi padėtis (pagal įstatymo analogiją Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 94 straipsnis) ir atsakovei kyla pareiga iš naujo išnagrinėti pareiškėjo (kaip advokato padėjėjo) duomenys neskelbtini prašymą bei priimti naują teisės aktų reikalavimus (įskaitant, bet neapsiribojant, ir įstatymo viršenybės, išsamumo principus) atitinkantį sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti atsakovės Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenys neskelbtini raštą „Dėl prašymo“ Nr. duomenys neskelbtini ir įpareigoti atsakovę per 20 darbo dienų nuo šio Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimo įsiteisėjimo dienos priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjo advokato padėjėjo Asmuo J duomenys neskelbtini prašymo.

Kitoje dalyje pareiškėjo advokato padėjėjo Asmuo J skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Morkvėnienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas